

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/39/2021
Identifikačné číslo spisu:	5919010136
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:5919010136.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Jany Zemkovej, PhD. a JUDr. Petra Kaňu, na neverejnom zasadnutí konanom 31. januára 2022 v Bratislave, v trestnej veci obvineného K. S. pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného K. S. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/5/2020 z 8. septembra 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného K. S. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok, sp. zn. 1T/31/2019 z 11. novembra 2019 bol obvinený K. S. uznaný za vinného zo spáchania prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona na skutkovom základe, že

- dňa 22. augusta 2018 v čase okolo 09:00 hod. v V. na ul. M., medzi budovou N. K., a.s. a zábavným podnikom „U.“, pristúpil k tam prichádzajúcej osobe S. H., nar. XX. Z. XXXX, trvale bytom M. XXXX/XX, V., ktorú oslovil slovami „nemáte dvadsať centov“, na čo mu menovaná odpovedala, že mu nič nedá a pokračovala ďalej smerom k budove pošty, kde následne k nej pristúpil obvinený, ktorý ju tam na mieste udrel dlaňou svojej ruky na ľavú stranu hlavy poškodenej, konkrétne na jej ľavé ucho, následkom čoho poškodená celý telom padla na chodník, kde si udrela hrudník, pričom týmto konaním obvineného poškodená S. H. utrpela tieto zranenia: pohmoždenie ľavej strany tváre, pohmoždenie ľavej ušnice, pohmoždenie oboch strán rebier hrudníka s dobou liečenia a obmedzením obvyklého spôsobu života u poškodenej v trvaní 2 až 3 týždne.

Za to bol obvinenému K. S. postupom podľa § 156 ods. 2 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) mesiacov, na výkon ktorého bol zaradený podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Zároveň podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť zaplatiť poškodenej Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s., krajská pobočka Žilina, P.O. Hviezdoslavova 26, 010 01 Žilina, IČO: 35 937 874, škodu vo výške 214,93 €.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 1To/5/2020 z 8. septembra 2020 zamietol podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné.

Proti predmetnému uzneseniu Krajského súdu v Žiline podal obvinený prostredníctvom obhajcu JUDr. Jána Bartánusa, advokáta v Ružomberku dovolanie z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a teda z dôvodu, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, a z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a teda že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil porušenie zákona z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Trestného poriadku a aby ďalej podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie krajského súdu a rozsudok okresného súdu v celom rozsahu zrušil a rovnako zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, nakoľko vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením rozhodnutia stratili svoj podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Zároveň navrhol podľa § 388 ods. 2 Trestného poriadku, aby bola vec bol prikázaná na prerokovanie a rozhodnutie inému súdu toho istého druhu a stupňa, pretože sudca JUDr. Ivan Šepta je zaujatý a druhá sudkyňa JUDr. Miriam Penjaková je jeho kolegyňa.

V písomnom odôvodnení dovolania obvinený K. S. k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku uviedol, že súdy nevzali do úvahy skutočnosť, že v deň, keď sa skutok mal stať ako aj pri výsluchu bol svedok K. H. značne pod vplyvom alkoholu, čo potvrdil on sám a aj S. P.. Výpoveď svedka pod vplyvom alkoholu nemožno považovať za zákonne vykonaný dôkaz, keďže nie je zrejmé, v akej veci vypovedá a čo hovorí. Nie je zrejmé, prečo súd tvrdeniam či výpovediam tohto svedka uskutočneným pod vplyvom alkoholu prisudzoval akúkoľvek dôkaznú hodnotu. Jeho výpovedi v prípravnom konaní nemožno prisudzovať žiadny význam a možno prihliadať jedine na jeho výpoveď na hlavnom pojednávaní dňa 30. októbra 2019. K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol, že poškodená pri výsluchu uviedla, že obvinený ju uderil na ulici, avšak žiadny iný dôkaz toto jej tvrdenie nepotvrdil a výpoveď poškodenej je nepravdivá. Okresný súd uviedol, že priamym podnetom na konanie obvineného bolo odmietnutie žiadosti obvineného o dvadsať centov, avšak takéto tvrdenie je nelogické. V ten deň si totiž obvinený ráno išiel na poštu po invalidný dôchodok vo výške 251,- €. Ďalšími dôkazmi, ktoré majú obvineného usvedčovať, sú výpovede S. P. a S. S.. Nemožno sa stotožniť so záverom súdu, že ďalším nepriamy dôkazom je aj výpoveď V. X., ktorý potvrdil, že videl poškodenú ležať na zemi. Okresný a ani krajský súd však neuviedli ďalšiu časť jeho výpovede, že po začutí zvuku sa otočil a približne päť metrov od seba videl ležať pani na zemi, avšak obvinený sedel bez pohybu na lavičke vzdialenej jeden meter až dva metre od ležiacej pani. Je teda otázne, či sa obvinený mohol rýchlo posadiť na lavičku a nehýbať sa. Jedine výsluch poškodenej preukazuje vinu obvineného, čo však na zásah do osobnej slobody obvineného nemôže postačovať. Z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že by sa stal skutok uvedený v skutkovej vete rozsudku. Ak by sa aj pripustilo, že sa obvinený takéhto konania dopustil, súdy takéto konanie nesprávne právne kvalifikovali. Použitie kvalifikačného znaku podľa § 156 ods. 2 písm. a) Trestného zákona v spojení s § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, že prečin ublíženia na zdraví mal spáchať na chránenej osobe bolo nesprávne, pretože súdy neaplikovali ustanovenie § 139 ods. 2 Trestného zákona, podľa ktorého ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s vekom chránenej osoby. Len samotná skutočnosť, že poškodená bola osobou vyššieho veku, ešte neodôvodňuje aplikáciu § 139 písm. e) Trestného zákona. Ak by obvinený poškodenú napadol, čo popiera, nebolo by to z dôvodu, že poškodená bola osobou vyššieho veku. Ak by sa aj pripustilo spáchanie skutku, nebolo preukázané, že vyšší vek poškodenej spájal obvinený s menším odporom, slabšou odvetou či umocnením účinku trestného činu. Konanie obvineného preto nemožno kvalifikovať ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, ale nanajvýš ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody od 6 (šiestich) mesiacov do 2

(dvoch) rokov. V takom prípade by prísnejšie trestným bol prečin výtržníctva s trestom odňatia slobody do 3 (troch) rokov. Pri zvýšení dolnej hranice o tretinu by tak bolo možné ukladať trest od 1 (jedného) do 3 (troch) rokov a teda by bol priestor ukladať trest od 1 (jedného) roka do 3 (troch) rokov, a teda by bol priestor na zníženie trestu. Nemožno sa stotožniť s dĺžkou liečenia poškodenej, keď podľa lekárskej správy mala byť predpokladá doba liečenia do 7 (siedmich) dní. Liečenie v trvaní od 22. augusta 2018 do 12. septembra 2018 bolo uvedené až v lekárskej správe z 8. októbra 2018, pričom nebolo preukázané, či od 22. augusta 2018 nenastalo v zdravotnom stave poškodenej niečo, čo nesúviselo s jej pádom dňa 22. augusta 2018 a čo mohlo mať vplyv na dĺžku jej liečenia. V takom prípade je otázna aj otázka správnosti právnej kvalifikácie skutku ako prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a do úvahy by prichádzalo posúdenie skutku iba ako prečinu výtržníctva.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Ružomberok, ktorý navrhol dovolanie obvineného postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Trestného poriadku s poukazom na skutočnosť, že dokazovaním bolo preukázané, že obvinený vedel, že táto osoba je staršia a neočakával ako od osoby staršej vážnejší odpor pri útoku obvineného, resp. táto okolnosť len podporila obvineného v jeho rozhodnutí spáchať trestný čin.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhájcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, § 373 ods. 1 Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) a zistil, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť, pretože je zrejmé, že ním označené dôvody dovolania nie sú splnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane tam uvedených dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012).

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa pritom konštatuje, že sa jedná o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v

rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukáže takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne, alebo v rozhodujúcej miere (solery or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2.2.2010, Emen p. Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26.1.2010, Van Mechelen a ďalší p. Holansku, Visser p. Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14.2.2002, Al - Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15.12.2011 a ďalšie), lebo vina obvineného bola založená predovšetkým na výpovedi poškodenej S. K., ktorá bola priamym svedkom skutku a ďalších výpovediach (Ing. V. X., S. P.). Ich zákonnosť obvinený v podanom dovolaní ani nenamietal.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon.

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumu odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže Najvyšší súd SR preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz, alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, Najvyšší súd SR nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov. K námietke obvineného, že výsluch svedka K. H. v prípravnom konaní je nezákonný dôkaz z dôvodu, že výpoveď svedka pod vplyvom alkoholu nemôže mať akúkoľvek dôkaznú relevanciu a teda je v ďalšom konaní výpoveď nepoužiteľná, Najvyšší súd SR predovšetkým uvádza, že táto výpoveď ani nebola použitá pre uznanie viny obvineného, pretože ak sa obžalovaný domáha, aby táto výpoveď nebola použitá pre uznanie viny obvineného, tak krajský súd konštatuje, že „výpoveď svedka K. H. vyhodnotil ako vrcholne nedôveryhodnú a produkovanú za účelom zbavenia sa trestnej zodpovednosti obvineného" a teda neprihliadal na ňu a nevzal ju do úvahy. Je zároveň logicky rozporné, ak sa obvinený domáha nepoužitia výpovede svedka K. H., ktorého výpoveď naopak podľa krajského súdu je produkovaná práve v jeho prospech.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku vyplýva, že dovolací súd nepreskúma skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu, teda nepreskúma ani neúplnosť skutkových zistení ani nesprávne hodnotenie dôkazov. Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, teda skutkové zistenia a preskúmavanie ich správnosti bolo v tomto prípade vecou Okresného súdu Ružomberok v konaní pred súdom prvého stupňa a Krajského súdu v Žiline v konaní pred odvolacím súdom, nie konania o dovolaní, pretože Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd ex lege nemôže skúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku a tento meniť.

Dovolací súd nie je preto oprávnený preskúmavať a meniť tieto skutkové zistenia a závery premietnuté do skutkovej vety výrokovej časti rozhodnutia okresného, resp. krajského súdu. Z dikcie vety za bodkočiarkou ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je totiž zrejmé, že týmto dovolacím dôvodom nemožno účinne namietat' skutkové okolnosti a síce, že skutok tak, ako bol zistený súdom druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu.

V predmetnej trestnej veci obvinený vo svojom dovolaní (v jeho úvodnej časti) síce formálne uvádza, že namieta nesprávne právne posúdenie zisteného skutku, no v skutočnosti ním uvádzané námietky sú primárne popieraním skutkových zistení nižších súdov - námietky napádajú rozsah vykonaného dokazovania a sú spochybňovaním skutkových záverov prijatých nižšími súdmi na základe nimi vykonaného dokazovania (výpovede P., X., poškodenej, lekárske správy a pod.). Obvinený totiž v dovolaní poukazoval výlučne na skutočnosti pre neho priaznivé, z ktorých vyvodzuje, že skutok tak, ako bol formulovaný v skutkovej vete rozsudku súdu, sa takto nestal.

Obvineným napádaný skutkový stav veci, namietané nespáchanie skutku a proklamovaná nevina obvineného, sú preto dôvody stojace mimo zákonný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Z obsahu dovolania totiž vyplýva, že obvinený napáda skutkové zistenia súdov, explicitne popiera spáchanie skutku ako celku, čo nie je z pozície obvineného vzhľadom na vyššie uvedené prípustné.

Vo vzťahu k zistenému skutku však možno k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku namietat' nesprávne právne posúdenie zisteného skutku. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Dovolací súd preto pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku skúma či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v skutkovej vete rozhodnutia vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu. Pre dovolací súd sú rozhodujúce skutkové zistenia, podľa ktorých obvinený mal spáchať skutok tak, ako je uvedený v enunciiate (výroku) rozsudku súdu. Vychádzajúc z tam uvedeného skutku dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k nasledovným záverom:

Krajský súd pochybil v tom, keď konanie obvineného, ustálené v skutkovej vete rozsudku, právne posúdil aj podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu krádeže podľa § 156 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, pretože zo skutkovej vety nevyplyva spáchanie trestného činu na chránenej osobe v zmysle dikcie Trestného zákona pre jej aplikáciu.

Podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, kto inému úmyselne ublíži na zdraví, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až dva roky.

Kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa ods. 2 písm. a) § 156 Trestného zákona sa potrestá páchatel' odňatím slobody na jeden až tri roky, ktorý spácha čin uvedený v ods. 2 Trestného zákona na chránenej osobe.

Podľa § 139 ods. 1 Trestného zákona chránenou osobou sa rozumie

- a) dieťa,
- b) tehotná žena,

- c) blízka osoba,
- d) odkázaná osoba,
- e) osoba vyššieho veku,
- f) chorá osoba,
- g) osoba požívajúca ochranu podľa medzinárodného práva,
- h) verejný činiteľ alebo osoba, ktorá plní svoje povinnosti uložené na základe zákona, alebo
- i) svedok, znalec, tlmočník alebo prekladateľ.

Podľa § 139 ods. 2 Trestného zákona ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby.

Podľa § 127 ods. 3 Trestného zákona osobou vyššieho veku sa na účely tohto zákona rozumie osoba staršia ako šesťdesiat rokov.

Bez ohľadu na vedomosť obvineného v čase spáchania skutku, že poškodená je osobou staršou ako 60 rokov, teda osobou vyššieho veku v zmysle § 127 ods. 3 v spojení s § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona (poškodená S. H., nar. XX. Z. XXXX, v čase spáchania skutku dňa 22. augusta 2018 bola osobou vyššieho veku podľa § 127 ods. 3 Trestného zákona), musí byť pre aplikáciu kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, t. j. že čin bol spáchaný na chránenej osobe, kumulatívne splnená aj podmienka ustanovená v § 139 ods. 2 Trestného zákona a to, že trestný čin musí byť bezpodmienečne spáchaný v súvislosti s vekom chránenej osoby. Musí ísť o bezprostrednú (priamu) súvislosť spáchania trestného činu obvineným s vekom poškodenej a táto súvislosť musí vyplývať priamo zo znenia skutkovej vety rozsudku, pretože dovolací súd nie je oprávnený meniť skutkové zistenia a závery premietnuté do skutkovej vety výrokovej časti rozsudku súdu a musí zo znenia skutkovej vety vychádzať.

Je preto nevyhnutné, aby bol vek poškodenej v určitej (konkrétnej) vecnej súvislosti so spáchaným trestným činom (zároveň aj akýmsi "motivačným faktorom"), ktorý založil a podporil vôľovú zložku (rozhodnutie páchatel'a smerujúce k spáchaniu trestného činu) a táto musí byť v skutkovej vete aj náležite obsiahnutá tak, aby bola náležitá aplikácia ustanovenia § 156 ods. 2 písm. a) Trestného zákona a to, že obvinený poškodenej úmyselne ublížil na zdraví a čin spáchal na chránenej osobe [§ 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona].

Z formulácie skutkovej vety rozsudku však nijako nevyplyva, že by spáchanie tohto činu bolo z hľadiska obvineného subjektívne ovplyvnené súvislosťou s vekom poškodenej.

V danej veci ide o ublíženie na zdraví ako reakciu na konanie poškodenej, ktorá obvinenému nedala dvadsať centov, ktorú obvinený oslovil za účelom získania peňažných prostriedkov, pričom ublíženie na zdraví, tak ako vyplýva zo znenia skutku, s vekom poškodenej nemalo akúkoľvek súvislosť.

Na základe uvedeného dovolací súd udáva, že súd sa nemôže stotožniť s vyjadrením prokurátora k dovolaniu obvineného, že táto súvislosť vyplýva z výpovedi svedkov a to z dôvodu, že by tým dovolací súd vykonal „hlbkový“ prieskum dokazovania v tejto trestnej veci, čo nie je prípustné. Dovolací súd musí vychádzať len zo znenia skutkovej vety ako bola ustálená vo výroku o vine obvineného.

Kvalifikačným použitím ustanovenia ods. 2 písm. a) § 156 Trestného zákona - spáchanie činu na chránenej osobe by bol porušený zákon v neprospech obvineného, a to použitím prísnejšej trestnej sadzby, čím by bol naplnený dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku avšak len za splnenia predpokladu, že takéto porušenie zákona zásadne ovplyvňuje postavenie obvineného podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku (§ 156 ods. 1 písm. c) Trestného zákona - trestná sadzba vo výmere 6 mesiacov až 2 roky, § 156 ods. 2 písm. a) Trestného zákona - trestná sadzba vo výmere 1 až 3 roky), čo sa však nestalo, pretože zároveň neuniklo pozornosti dovolacieho súdu, že skutková veta rozsudku okresného súdu konštatuje, že poškodenú oslovil obvinený so slovami „nemáte dvadsať centov“, pričom poškodená obvinenému nič nedala „kde následne k nej pristúpil obvinený,

ktorý ju udrel...", pričom tak okresný ako aj krajský súd vo výroku o vine v časti právnej kvalifikácie opomenul aplikáciu spáchania trestného činu z osobitného motívu podľa § 156 ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona a to spáchanie trestného činu z pomsty, ako priamu reakciu na konanie poškodenej ignorovať požiadavku obvineného o bezodplatné poskytnutie peňažných prostriedkov. V tejto súvislosti poukazuje dovolací súd, bez toho aby zasahoval do skutkového stavu, na odôvodnenie uznesenia krajského súdu, podľa ktorého „krajský súd mal bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že obvinený v inkriminovanom čase fyzicky napadol poškodenú, ktorá mu odmietla poskytnúť peňažné prostriedky", resp. odôvodnenie rozsudku okresného súdu, podľa ktorého „priamym podnetom, pre ktorý poškodená spadla na zem, bolo jej odmietnutie poskytnúť obvinenému dvadsať centov".

V danom prípade teda ide o prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona, pretože obvinený poškodenej úmyselne ublížil na zdraví z osobitného motívu - z pomsty. Súdom zistený skutok teda nie je správne právne kvalifikovaný, čo však v zmysle § 371 ods. 5 Trestného poriadku zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného v dovolacom konaní v neprospech obvineného, pretože trestná sadzba zostáva rovnaká podľa odseku 2 [§ 156 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona oproti pôvodnej právnej kvalifikácii podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona] a teda na základe vyššie uvedeného je pri oboch trestných činoch rovnaká - trest odňatia slobody jeden až tri roky. Z tohto dôvodu preto nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Je teda zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Trestného poriadku uplatnené obvineným, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s ust. § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu o dovolaní opravný prostriedok nie je prípustný.